

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joan. Henrici Meibomii De Cervisiis potibusque &
ebriaminibus extra vinum aliis Commentarijs**

Meibom, Johann Heinrich

Helmeftadii, 1668

Caput Vicesimum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10160

ipsum, sive liquorem, *lachrymas potabiles* vocat Olatius Magnus Hist. Septemtr. lib. XII. cap. I. v. Vide Hieron. Tragicum in descriptione betulæ.

CAPUT VICESIMUM

SUMMARIA.

1. Potus ex melle. 2. eius usus antiquissimus. 3. Nō Etis consilium Iovi datum. 4. potus mellei, Aristæi inventum. 5. Aristæi cum Baccho certamen de viteo & melleo potu. 6. Deorum examen utriusque potus. 7. Iovis decisio. 8. potus ex melle varij. 9. hydromel, melicratum, aqua mulsæ, medo. 10. mellina. 11. hydromelitis duo genera. 12. aqua melle linita. 13. parandi modus. 14. χονόμελι. 15. hydromeli sub vino legato non continetur. 16. μέλινογον. 17. duplex. 18. μέλινογον ὀδαγῆς. 19. parandi modus. 20. Error Eustathii. 21. Pollucis & Isidori. 22. & Cyrilli in Glosario. 23. hydromelitis & melicrati differentia. 24. ἰξογλυκῆς. 25. oxymel.

PRæter hætenus recensitos omnes ex frumentaceis, fructibusque arboreis & plantis arboribusque potus, parabantur & olim, & nunc etiam alii ex melle: quod non minus id suavitæ pollere, caput tentare & ebrietatem inducere animadvertum esset. Quid vero mel proprie sit, & unde generetur, dubitat Plinius lib. XI. cap. XII. Num liquor ille, hæc verba ejus, sit calisudor, aut fiderum saliva, aut purgantis se æris succus. Parum certe philosophice, nisi per metaphoram omnia explices, atque in bonum sensum trahas. Nos speciem roris esse putamus, & cum Aristotele lib. V. Hist. anim. cap. XXI. dicimus esse humorem dulcem & roridum, herbis floribusque insidentem, quem apes deinde colligunt & comportant. Ex hoc autem melle confectos potus inebriantes, vetustissimi inventi esse gentiles crediderunt.

runt. In fabulis enim ipsorum est, Noctem Jovi (qui Saturnum patrem capere & regno exuere atque eunuchum facere parabat) id consilii dedisse, ut senem mellis poculo invitatum largius, soporaret primum, ac deinde vi sua in ipsum uteretur. Verba Noctis sunt ista apud Orpheum, seu potius Onomacritum:

ἔν τ' ἀνδρῶν μιν ἰδμεν ὑπὸ δρυσὶν ὑψιπέμοισιν,
ἔργοισι μεθύοιτ' αὖ μελισσῶν ἑρβόμβων,
Δῆσον.

*Postquam igitur cernes ipsum sub quercubus altis,
Depositum succo ex apibus, mox vincula membris
Injice.*

4 Plinius lib. xi v. cap. i v. *Aristaum*, Phœbi filium creditum, Arcadum regem, potiones ex melle invenisse scribit. Hinc est, quod is apud Nonnum Dionys. lib. ii. cum Baccho, quorum hic vinum, ipse mel, & ex hoc paratos potus invenisse gloriabatur, Diis suum uterque potum offerunt, atque ipsorum super alterutrius præstantia iudicium exposcunt. Quid vero Dii? audiamus Nonnum.

5 Οἱ δὲ θεοὶ παχὺ χεῦμα φιλοπύροισι μελίσις
Δεξάμενοι, κόρον ὅσον ἀπεπέτ' ἔιχεν ἑέρσης.
καὶ κόρη ἦν μακάρων τρίτατον δέπας· εἰδὲ τελέει
κτεταμένον χεῦμα παλινοῖοιο κυπέλλῳ,
καὶ μάλα διφώνησ' ἀγρομένοισι δὲ βάκχῳ,
ὄμβρω ἑύρραθ' ἀμιγρῶ νόον τέρποντες ἑέρσης,
εἰς ὅλον ἡμᾶρ ἐπιπὼν ἀλωφύτῃσιν ὅσον εἶνῃ.

Quos versus ita utcunque Latine loqui fecimus:

*Crassum at Dii laticem ramis gaudentis apicula
Gustantes, satias ingrati humoris acuta
Cepit eos, terno saturos cyatho: neq̄ quartum
Curarunt gustare reducto poculo in orbem,
Pressi utcunque siti, verum fundente Lyæo,*

Per:

*Perculsi mentem bene voranti imbre, liquorē
Perditi hauserunt terra nascentis Iacchi.*

Jupiter vero ipse, miratus quidem mel & favos, apiumque &
labores & opera, pro vino tamen sententiam tulit,

— — καὶ οἶνοχόω Διοῦσῶ
Ὠπασε λυσιπόνοιο Φέρων πρῶτα γλαυκῆς.

— — & fundenti vina Lyæo

Præbuit arumnas solventis præmia palmae.

Nos de antiquitate non laboramus; hoc vero certum est, 7
in magno & olim fuisse pretio, & etiamnum esse apud gen-
tes plurimas potus ex melle paratos; nec unius illi generis,
sed varii, variaque simul præparationis: unde varia porro
nomina. Græci enim suos *ex melle potus ὑδρομέλι* & no- 8
mine indigitarunt & *μελικράτῃς*, quod Jones *μελίκετον* di-
xere, Nicander in Theriacis *μελίζωρον*, Latini *aquam melle-*
sam, recentiores *medum*, sive *medonem*. Sophocles in
Oedip. Colon. vocat *ὑδὼρ μελίσης*. Oedipus enim Erynnias
placaturus, & sacra ipsis facturus, jubetur à Choro implere
hydriam, non vino, sed *ὑδραπ μελίσης*. Vocat autem *ὑδὼρ*
μελίσης, seu *aquam apis*, quam dicere debebat *aquam mel-*
lis, seu *ὑδὼρ μέλι* &, aut *ὑδρόμελι*. Nominat nempe *ὑδὼρ*
τὸ ποιεῖν τὸ ποιεῖν, à faciente, id quod fit, ut ait Scho-
liastes Sophoclis. Meminit *hydromellis* Plinius lib. x i v.
cap. xvii. & fieri ait *ex aqua & melle*, ac *vetustate saporem*
vini acquirere, nec ullibi *laudatius olim fuisse quam in Phry-*
gia. Plautus *mellinam* putatur vocare Pseudolo act. ii. sc. iv. 9

Murrhinam, passum, defrutum, mellinam.

Duo autem ejus genera facit idem Plinius lib. x x i i. cap. 10
xxiv. alterum *subitum*, recens & *repentinum*; alterum *in-*
veteratum. Est & aliud *crudum*, aliud *coctum*. Crudum
puto id esse, quod Dioscorides lib. v. cap. ix. ait fieri *ὑδὼρ*
μέλι & *ἐκ λυνομένων τῶν κηρίων ὑδαλι*. *ex melle, elutis aqua*
favis.

favis. De eo intelligendus Diodorus lib. v. cap. xxiv. ubi
 de Gallis ait: καὶ τὰ κάρια πλύοντες, τῷ τοῦτων ἀπολυ-
 ματι χεῖν. *Favos etiam aqua abluunt, dilutumq; hoc potum
 illis prestat.* Neque aliam ex melle potionem in usu fuisse
 Scythis ex Maximo Tyrio colligo serm. xi. Postquam e-
 nim dixerat, Scytharum plurimos ita lacte, ut alii vino,
 vitam sustentare, addit: τοῖς δὲ αἱ μελιτῆαι καὶ δίνουσι τὸ
 πόμα, ὅτι περὶ ἄν και δρυῶν διαπλάττουσιν τὰς σὺμβλας. *Aliis
 verò Scythis apes, quæ vel in saxis, vel in quercubus constru-
 unt favos, potus condiunt.* Latinis aqua mellita dicitur, aut
 melle mixta. Pœnitentiale Romanum simpliciter melli-
 tam videtur appellare Tit. I. de homicidio, cap. xi. *Vinum
 & medonem & mellitam & cervisiam nunquam bibas.* Gre-
 11 gorius Turonensis aquam parumper melle linitam vocat lib.
 v. cap. x. ubi de S. Patroclo ait: *Vinum, siceram, vel omne
 quod inebriare potest, non bibebat, præter aquam parumper
 melle linitam.* Plinius loco proxime adducto hydromel
 ait esse minus innocens aquâ, minusq; firmum vino, longatæ
 12 men vetustate transire in vinum. Parandi modos præter
 Plinium diversos habent Columella lib. xii. cap. xii. Dio-
 scorides loco dicto, Palladius lib. i. x. cap. v. & Auctor
 Geopon. lib. i. x. qui tamen subdit, à quibusdam olim pro
 13 aqua nivem sumptam, χιόνα, & cum melle conjunctam,
 potumque inde confectum χιονόμελι appellatum. Memis-
 nit etiam hydromelitis, & vino legato, contineri negat Ul-
 14 pianus L. si quis vinum ix. D. de trit. vino & ol. leg. *Meli-
 15 cratum idem est cum hydromelle, aqua nempe melle mixta,
 seu mellita, Græcis alias ἕδωρ κεκραμένον μέλι. Utitur
 voce Homerus Odyss. κ. ubi Circeen introducit Ulyssî sua-
 dentem, ut ad interos iturus mortuos placet,*

Πρῶτα μελικρήτω, μετὲπειτα δὲ ἠδέϊ οἴνω.
Tum mellicreto, & dulcis mox flore Lyæi.

Utitur

Unitur post Homerum Hippocrates lib. de vict. rat. in morb.
 ac. & æque ac *hydromel*, duplex facit *μελικρηλον*, *crudum* 17
 aliud, aliud *coctum*. Ait autem coctum crudo longè pul-
 chrius aspectu esse, tenue nimirum, [album, pellucidum,
 nec ideo melius. Probat tamen coctum, si mel sit pravum,
 ut decoctione ejus malitiam emendare necessum sit. Est 18
 etiam melicratum aliud alio dilutius, pro modo mellis, &
 quantitate aquæ admixtæ. Vnde & Hippocrates lib. II. de
 morbis, non una vice meminit *μελικρηλον ὑδαρέως*, seu *me-*
licrati aquosi aut *diluti*. Parandi modum describit Paullus 19
 Ægineta lib. I. Troglodytarum primores apud Strabonem
 lib. XVI. id bibebant *ἀπὸ ἀνδρῶν ἰνὸς ἐκπιεζομένων τῶ μέλιτος*,
melle ex flore quodam expresso. Errat autem Eustathius O. 20
 dyff. x. ubi *melicratum* vult esse *mixturam mellis & lactis*:
 nisi peculiare id forte fuerit uni alicui regioni, quæ pro a-
 qua lac melli miscuerit in potum. Vise ad Cl. Heinsium
 Not. in XII. Silii, ubi acriter hanc sententiam defendit.
 Græcos tale quid fecisse colligimus ex Æliano lib. xv. de a-
 nimal. cap. VII. quemadmodum etiam ex Posidonio Stoi-
 co apud Athenæum lib. IV. discimus, Græcorum quosdam
 zythum cum melle miscuisse. In quem modum & Æthio-
 pes atque Indos cervisiæ suæ ex hordeo & pane biscocto,
 simul & favos cum melle & cera incoquere, scribit Olaus
 Magnus Hist. Septentr. lib. XIII. cap. XXXI. Priorem mix-
 tionem Plinius lib. X. cap. XXII. videtur *lac mulsum* appella-
 rare, eoque jecur anserinum augeri scribit. Errat etiam
 Pollux Onom. lib. VI. cap. II. & Isidorus Orig. lib. XX. cap.
 II. quorum ille melicratum vult esse *ἐνόμελι*, hic *ex melle*
& vino mixtum, quod idem est. Ita enim non *hydromel*
 esset, ex aqua & melle, sed *mulsum* ex melle & vino, de
 quo supra egimus. Eundem errorem errat Cyrillus in Glos-
 sario & Auctor Onomastici veteris, qui *mulsum* interpre. 21

M

tantur

tantur *melicratum*. Vtrumque vero & *melicratum* & *hydromel* Latinis est *qua mulsa*. Joan. Gorrhæus tamen in
 22 Definit. in voce *μελίκρατον*, Ant. Sneebergerus in *Amethy-*
sto, & Jac. Silvius in *Annot. ad Mesuen de medic. comp.*
distinct. vi. melicratum & hydromel vetustate differre vo-
 lunt; ita ut *melicratum* sit, quod ex *Pinio* *subitum* & *re-*
cens diximus, sive ex tempore paratum: *hydromel* vero,
 quod *reconditum* & *inveteratum*. sed confunduntur inter
 24 se. Ad hos vero potus referendum quodammodo & *ὀξυ-*
γλοκὲς videtur, Hippocrati ita dictum lib. II. *Epidem. sect.*
 III. & alibi; estque favorum decoctum cum aqua, addito
 pauco aceto. Ex una siquidem fit parte aceti, duabus mel-
 25 lis, & quatuor aquæ. Aliud est *oxymel* ex aceto & melle,
 quod huc non pertinet.

CAPVT VICESIMVM PRIMVM.

SUMMARIA.

1. *Medonis & mulsa differentia.* 2. *medo, meda, me-*
dus, medum. 3. *medum, quasi melum.* 4. *vel à μέθυ.* 5.
Mede | Meth. 6. *de medone locus Prisci Sophista.* 7. *Beda*
presbyteri. 8. *Caroli M.* 9. *& aliorum.* 10. *ὄινος ἐκ μέλιτος*
 11. *μελίτειον.* 12. *μελίλιον.* 13. *χρμέλη.* 14. *medonis*
apud varias gentes usus. 15. *eiusdem duogenera.* 16. *modus*
parandi ex Mesue. 17. *Sarmatarum & Moscorum.* 18. *me-*
teglæ Anglorum. 19. *Theriaca Septentrionalis.*

1 **H**ydromellis, sive *melicrati*, aut *mulsa*, plura genera
 esse jam diximus, seu plures potius differentias præpa-
 ratione tantum inter se diversas. Ad eas & *medonem*, ita
 dictum, retulimus, quemadmodum & revera eo pertinet.
 2 Quia tamen *mulsa*, ut à veteribus parabatur, non tam po-
 tus gratia, quam medicamenti in morbis nomine, in usum
 veniebat; *medo* vero, cui plura hodie adduntur, quique
 aliter